2025/404

25.2.2025.

ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2025/404

od 24. veljače 2025.

o imenovanju posebnog predstavnika Europske unije za središnju Aziju

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 33. u vezi s člankom 31. stavkom 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

(1) Vijeće je 13. lipnja 2005. postiglo dogovor o imenovanju posebnog predstavnika Europske unije (PPEU) za središnju Aziju ([1]).

(2) Vijeće je 21. lipnja 2021. donijelo Odluku (ZVSP) 2021/1013 ([2]) o imenovanju gđe Terhi HAKALA PPEU-om za središnju Aziju.

(3) Vijeće je 6. veljače 2023. donijelo Odluku (ZVSP) 2023/260 ([3]) o produljenju mandata gđe HAKALA kao PPEU-a za središnju Aziju. Mandat PPEU-a istječe 28. veljače 2025.

(4) Gđa HAKALA podnijela je ostavku, koja je stupila na snagu 31. prosinca 2024.

(5) Trebalo bi imenovati novog PPEU-a za središnju Aziju na razdoblje od 24 mjeseca.

(6) PPEU će provoditi mandat u kontekstu situacije koja se može pogoršati i koja bi mogla ugroziti ostvarenje ciljeva vanjskog djelovanja Unije kako su određeni u članku 21. Ugovora,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Posebni predstavnik Europske unije

G. Eduards STIPRAIS imenuje se posebnim predstavnikom Europske unije (PPEU) za središnju Aziju za razdoblje od 1. ožujka 2025. do 28. veljače 2027. Vijeće može odlučiti da se mandat PPEU-a („mandat”) produlji ili završi ranije, na temelju procjene Političkog i sigurnosnog odbora (PSO) i prijedloga Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku („Visoki predstavnik”).

Članak 2.

Ciljevi politike

Mandat se temelji na ciljevima politike Unije u središnjoj Aziji. Ti ciljevi uključuju:

(a) promicanje odnosa između Unije i zemalja središnje Azije na temelju zajedničkih vrijednosti i interesa kako su određeni u relevantnim sporazumima;

(b) doprinos jačanju stabilnosti i suradnje među zemljama u regiji;

([1]) Zajednička akcija Vijeća 2005/588/ZVSP od 28. srpnja 2005. o imenovanju posebnog predstavnika Europske unije za središnju Aziju (SL L 199, 29.7.2005., str. 100., ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2005/588/oj).

([2]) Odluka Vijeća (ZVSP) 2021/1013 od 21. lipnja 2021. o imenovanju posebnog predstavnika Europske unije za središnju Aziju (SL L 222, 22.6.2021., str. 33., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1013/oj).

([3]) Odluka Vijeća (ZVSP) 2023/260 od 6. veljače 2023. o produljenju mandata posebnog predstavnika Europske unije za središnju Aziju i o izmjeni Odluke (ZVSP) 2021/1013 (SL L 35, 7.2.2023., str. 25., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/260/oj).

(c) doprinos jačanju demokracije, vladavine prava, dobrog upravljanja i poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda u središnjoj Aziji;

(d) suočavanje s glavnim prijetnjama, posebno sa specifičnim problemima koji izravno utječu na Uniju;

(e) povećanje učinkovitosti i vidljivosti Unije u regiji, među ostalim bliskijom koordinacijom s drugim relevantnim partnerima i međunarodnim organizacijama, kao što su Organizacija za europsku sigurnost i suradnju (OESS) i Ujedinjeni narodi (UN).

Članak 3.

Mandat

1. Kako bi se ostvarili ciljevi politike utvrđeni u članku 2., mandat je sljedeći:

(a) promicati cjelokupnu političku koordinaciju Unije u središnjoj Aziji i pomoći osigurati dosljednost vanjskih djelovanja Unije u regiji;

(b) doprinositi provedbi strategije Unije za snažnije partnerstvo sa središnjom Azijom, što je dopunjeno relevantnim zaključcima Vijeća i naknadnim izvješćima o napretku provedbe strategije Unije za središnju Aziju, te Zajedničkog plana za produbljivanje veza između EU-a i središnje Azije;

(c) davati preporuke i redovito izvješćivati relevantna tijela Vijeća;

(d) pomagati Vijeću u daljnjem razvoju sveobuhvatne politike prema središnjoj Aziji;

(e) podupirati redovitu organizaciju političkih sastanaka na visokoj razini između Unije i zemalja središnje Azije;

(f) pomno pratiti razvoj političkih događaja u središnjoj Aziji razvijanjem i održavanjem bliskih kontakata s vladama, parlamentima, pravosuđem, civilnim društvom i masovnim medijima;

(g) poticati Kazahstan, Kirgistan, Tadžikistan, Turkmenistan i Uzbekistan da surađuju u regionalnim pitanjima od zajedničkog interesa;

(h) razvijati odgovarajuće kontakte i suradnju s glavnim zainteresiranim akterima u regiji te sa svim relevantnim regionalnim i međunarodnim organizacijama, uzimajući u obzir sve veću prisutnost trećih zemalja u regiji;

(i) doprinositi, u suradnji s PPEU-om za ljudska prava, provedbi politike Unije o ljudskim pravima u regiji, uključujući smjernice Unije o ljudskim pravima, a osobito smjernice Unije o djeci i oružanim sukobima te smjernice Unije o nasilju nad ženama i djevojčicama te borbi protiv svih oblika njihove diskriminacije, i doprinositi provedbi politike Unije u vezi s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1325 (2000) o ženama, miru i sigurnosti, među ostalim praćenjem i izvješćivanjem o razvoju događaja te oblikovanjem preporuka u vezi s tim;

(j) doprinositi, u bliskoj suradnji s OESS-om i UN-om, sprečavanju sukoba i njihovu rješavanju razvijanjem kontakata s nadležnim tijelima i drugim lokalnim akterima kao što su nevladine organizacije, političke stranke, manjine, vjerske skupine i njihovi vođe;

(k) davati doprinos oblikovanju aspekata zajedničke vanjske i sigurnosne politike u pogledu središnje Azije koji se odnose na: povezivost, uključujući strategiju Global Gateway; energetsku sigurnost; sigurnost granica; borbu protiv teškog kriminala, među ostalim droge i trgovanja ljudima; te upravljanje vodnim resursima, okoliš i klimatske promjene;

(l) promicati regionalnu sigurnost u središnjoj Aziji u širem geopolitičkom kontekstu, među ostalim u pogledu agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine i razvoja događaja u Afganistanu;

(m) podupirati informiranje i demarševe Unije u zemljama središnje Azije, među ostalim u pogledu sprečavanja izbjegavanja mjera ograničavanja;

(n) podupirati informiranje i demarševe Unije u zemljama središnje Azije u pogledu poštovanja neovisnosti, suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti država članica, među ostalim u okviru svih regionalnih i međunarodnih foruma.

2. PPEU podupire rad Visokog predstavnika i zadržava pregled nad svim aktivnostima Unije u regiji.

Članak 4.

Provedba mandata

1. PPEU je odgovoran za provedbu mandata i djeluje pod nadležnošću Visokog predstavnika.

2. PSO održava blisku vezu s PPEU-om i glavna je točka PPEU-a za kontakt s Vijećem. PSO pruža PPEU-u strateško vodstvo i političko usmjerenje u okviru mandata, ne dovodeći u pitanje ovlasti Visokog predstavnika.

3. PPEU djeluje u bliskoj koordinaciji s relevantnim odjelima Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD).

Članak 5.

Financiranje

1. Financijski referentni iznos namijenjen pokrivanju rashoda povezanih s mandatom („rashodi”) za razdoblje od 1. ožujka 2025. do 28. veljače 2027. iznosi 2 719 777,34 EUR.

2. Rashodima se upravlja u skladu s postupcima i pravilima koji se primjenjuju na opći proračun Unije.

3. Upravljanje rashodima uređuje se ugovorom između PPEU-a i Komisije. PPEU za sve rashode odgovara Komisiji.

Članak 6.

Sastav tima PPEU-a

1. PPEU je odgovoran za ustrojavanje tima u granicama mandata i odgovarajućih raspoloživih financijskih sredstava. Tim PPEU-a mora posjedovati stručno znanje o specifičnim pitanjima politika, u skladu s potrebama mandata. PPEU o sastavu tima PPEU-a odmah obavješćuje Vijeće i Komisiju.

2. Države članice, institucije Unije i ESVD mogu predložiti upućivanje osoblja na rad u timu PPEU-a. Plaće takvog upućenog osoblja pokriva država članica koja ga upućuje, dotična institucija Unije odnosno ESVD. Stručnjaci koje su države članice rasporedile u institucije Unije ili u ESVD također mogu biti upućeni na rad u timu PPEU-a. Međunarodno ugovorno osoblje mora imati državljanstvo države članice.

3. Sve upućeno osoblje ostaje pod administrativnom nadležnošću države članice koja ga upućuje, dotične institucije Unije odnosno ESVD-a te izvršava svoje dužnosti i djeluje u interesu mandata.

4. Tim PPEU tima smješta se zajedno s relevantnim odjelima ESVD-a ili delegacijama Unije kako bi se osigurala koherentnost i dosljednost njihovih aktivnosti.

Članak 7.

Povlastice i imuniteti PPEU-a i članova tima PPEU-a

Povlastice, imuniteti i dodatna jamstva u vezi s PPEU-om i članovima tima PPEU-a koji su potrebni za ispunjenje i neometano funkcioniranje mandata usuglašavaju se sa stranama domaćinima prema potrebi. Države članice i ESVD u tu svrhu osiguravaju svu potrebnu potporu.

Članak 8.

Sigurnost klasificiranih podataka EU-a

PPEU i članovi tima PPEU-a poštuju sigurnosna načela i minimalne standarde utvrđene Odlukom Vijeća 2013/488/EU ([4]).

Članak 9.

Pristup informacijama i logistička potpora

1. Države članice, Komisija, ESVD i Glavno tajništvo Vijeća osiguravaju PPEU-u pristup svim relevantnim informacijama.

2. Delegacije Unije u regiji i/ili države članice, prema potrebi, pružaju logističku potporu PPEU-u i članovima tima PPEU-a.

Članak 10.

Pristup dokumentima, arhivi i zaštita podataka

1. PPEU primjenjuje pravila utvrđena u Uredbi (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ([5]). Visoki predstavnik donosi relevantna provedbena pravila o PPEU-u.

2. PPEU štiti pojedince u pogledu obrade njihovih osobnih podataka u skladu s pravilima utvrđenima u Uredbi (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ([6]). Visoki predstavnik donosi relevantna provedbena pravila o PPEU-u.

Članak 11.

Sigurnost

U skladu s politikom Unije o sigurnosti osoblja koje je raspoređeno izvan Unije u operativnom svojstvu u okviru glave V. Ugovora, PPEU, u skladu s mandatom i na temelju sigurnosne situacije na području nadležnosti, poduzima sve razumno izvedive mjere za sigurnost svega osoblja za koje je PPEU izravno nadležan, posebno tako da:

(a) uspostavlja specifičan sigurnosni plan na temelju smjernica ESVD-a, koji uključuje specifične mjere za fizičku zaštitu, za organizacijsku sigurnost i za sigurnost postupaka kojima se uređuje upravljanje sigurnim kretanjem osoblja prema području nadležnosti i unutar njega, kao i upravljanje situacijama u kojima je ugrožena sigurnost, te uspostavlja plan za krizne situacije i plan evakuacije;

(b) osigurava pokrivenost osiguranjem od visokog rizika za sve osoblje raspoređeno izvan Unije, u skladu s uvjetima na području nadležnosti;

(c) osigurava da svi članovi osoblja koji se trebaju rasporediti izvan Unije, uključujući lokalno ugovorno osoblje, dobiju odgovarajuće sigurnosno osposobljavanje prije dolaska ili pri dolasku na područje nadležnosti, na temelju stupnjeva rizika koje za to područje određuje ESVD;

(d) osigurava provedbu svih dogovorenih preporuka koje su pripremljene na temelju redovitih sigurnosnih procjena te za Visokog predstavnika, Vijeće i Komisiju priprema pisana izvješća o provedbi tih preporuka i o ostalim sigurnosnim pitanjima u okviru redovitih izvješća o napretku i završnog sveobuhvatnog izvješća o provedbi mandata iz članka 15.

([4]) Odluka Vijeća 2013/488/EU od 23. rujna 2013. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 274, 15.10.2013., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2013/488/oj).

([5]) Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL L 145, 31.5.2001., str. 43., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj).

([6]) Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

Članak 12.

Izvješćivanje

PPEU redovito podnosi izvješća Visokom predstavniku. PPEU redovito izvješćuje PSO te prema potrebi izvješćuje radne skupine Vijeća. Redovita izvješća šalju se putem mreže COREU. PPEU može podnositi izvješća Vijeću za vanjske poslove. U skladu s člankom 36. Ugovora PPEU može sudjelovati u informiranju Europskog parlamenta.

Članak 13.

Koordinacija

1. PPEU doprinosi jedinstvu, dosljednosti i učinkovitosti djelovanja Unije te pomaže osigurati da se svi instrumenti Unije i djelovanja država članica dosljedno koriste radi postizanja ciljeva politike Unije. Suradnja s državama članicama traži se prema potrebi. Aktivnosti PPEU-a koordiniraju se s aktivnostima relevantnog geografskog odjela ESVD-a i Komisijom. PPEU održava redovite informativne sastanke za misije država članica i delegacije Unije.

2. Na terenu PPEU blisko surađuje s relevantnim šefovima misija država članica i šefovima delegacija Unije. Oni ulažu sve napore kako bi pomogli PPEU-u u provedbi mandata. PPEU također surađuje s drugim međunarodnim i regionalnim akterima na terenu.

Članak 14.

Pomoć u vezi sa zahtjevima

PPEU i članovi tima PPEU-a pružaju pomoć u odgovoru na bilo koje zahtjeve i obveze koji proizlaze iz mandata prethodnih PPEU-ova za središnju Aziju te u tu svrhu osiguravaju administrativnu pomoć i pristup relevantnim dokumentima.

Članak 15.

Preispitivanje

Provedba ove Odluke i njezina usklađenost s ostalim doprinosima Unije u regiji redovito se preispituju. PPEU Visokom predstavniku, Vijeću i Komisiji podnosi redovita izvješća o napretku, a do 30. studenoga 2026. završno sveobuhvatno izvješće o provedbi mandata.

Članak 16.

Stupanje na snagu

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu 24. veljače 2025.

Za Vijeće

Predsjednica

K. KALLAS